

Sygn. akt V U 325/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Nowakowska

Protokolant Alina Kędzia

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2013 r. w Kaliszu

odwołania Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 20 lutego 2013 r. Nr (...)

w sprawie Z. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 20 lutego 2013 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje Z. S. emeryturę od (...).

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20.02.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O. odmówił Z. S. przyznania emerytury, gdyż jako osoba urodzona po 31.12.1948 r. nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w tych warunkach na dzień 01.01.1999 r., bowiem zakwestionowano świadectwa pracy w szczególnych warunkach: z 15.05.2001 r. z (...) w L., z 16.05.1991 r. z (...) w K., z 25.09.2001 r. z (...) w K. (1), i z 20.03.2001 r. w PPH (...) s. c. w Z. jako zawierające braki formalne i wadliwe wskazanie podstawy prawnej.

Odwołanie od tej decyzji wniósł do Sądu Z. S. domagając się przyznania emerytury z tytułu ponad 15-letniego wykonywania pracy w szczególnych warunkach z powołaniem na zeznania świadków odnośnie charakteru pracy w w/ w zakładach pracy. Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił co następuje:

Z. S., urodzony w dniu (...), udowodnił na dzień 01.01.1999 r. zatrudnienie w łącznym wymiarze 29 lat, 1 miesiąc i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Ze świadectw pracy w aktach rentowych odwołującego się wynika, że w okresie od 01.02.1977 r. do 15.10.1977 r.. zatrudniony był w (...) w L. jako pakowacz przetworów zbożowych. W świadectwie pracy w szczególnych warunkach z dnia 15.01.2001 r. pracę w powyższym przedziale czasowym zakwalifikowano jako wykonywaną na stanowisku pakowacza przetworów zbożowych wymienionym w dziale X poz. 10 pkt. 3 wykazu A, stanowiącego załącznik do

zarządzenia nr16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 31.03.1988 r., w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (k 7 ar).

W okresie od 05.12.1978 r. do 31.07.1989 r. odwołujący się wykonywał prace za i wyładunkowe przy wytwarzaniu pasz w (...) w K., co zakwalifikowano jako prace na stanowisku wymienionym w wykazie A dział X i VIII poz. 10 i 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983 r. (k 9 ar).

Również taką pracę, tj. jako robotnik za i wyładunkowy pasz, Z. S.wykonywał w okresie od 17.05.1991 r. do 31.01.1993 r. będąc pracownikiem (...)W. B.w K. (1), co pracodawca zakwalifikował jako pracę wymienioną w wykazie 17A dział X poz. 10 w/w rozporządzenia z 07.02.1983 r. (dowód: świadectwo z 25.09.2001 r. k 11 ar).

W kolejnym zakładzie, Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) s. c., w Z. k/K., odwołujący się w okresie od 10.10.1993 r. do 29.04.1996 r. pracował na stanowisku pracownika fizycznego przy śrutowaniu zbóż, mieszaniu pasz oraz przy za i wyładunku surowców do produkcji pasz i wyrobów gotowych, co zakwalifikowano z powołaniem na przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r jako prace wymienione w wykazie A: kolejno - dział X poz.10, dział VIII poz.1 i dział IV poz. 40 (dowód – świadectwo z 20.03.2001 r. k 13 ar).

Uzyskane przez Sąd akta osobowe z (...) w L. potwierdzają, że w okresie od 01.02.1977 r. do 15.10.1977 r. Z. S. zatrudniony był stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku „pakarza „ przetworów zbożowych. Z pozostałych zakładów pracy nie udało się uzyskać akt osobowych.

Praca odwołującego się jako pakowacza dotyczyła pakowania mąki w worki. Mąka po przemieleniu zsypywana była z pewnej wysokości urządzeniem w rodzaju leja. Pakowacz podsuwał worek pod otwór urządzenia zsypującego, uruchamiał je, a po napełnieniu worka ważył go, wiązał, metkował i odstawiał do magazynu. Praca ta odbywała się na urządzeniach tradycyjnych. Poza tym, że wymagała dźwigania ciężkich worków wiązała się z wdychaniem unoszącego się pyłu mąki i kurzu (dowód – zeznania świadka F. B.od 31 do 33 minuty nagrania z rozprawy w dniu 22.05.2013 r.). W mieszalni pasz należącej pierwotnie do (...) w K., a po sprywatyzowaniu do W. B., odwołujący się przez cały czas zatrudnienia wykonywał pracę przy produkcji, pakowaniu i wysyłaniu pasz. Nie był na stale przypisany do określonego stanowiska, bo z uwagi na niewielkie rozmiary zakładu przyjęto taką organizację pracy, że w miarę potrzeb pracownicy byli przydzielani do odpowiednich prac służących zabezpieczeniu toku produkcji. W zależności od polecenia przełożonego na dany dzień pracy odwołujący się zasypywał składniki pasz do urządzenia mieszającego, dozorował pracę śrutownika, mieszacza, pakował paszę w worki do wysyłki itp. Cały czas pracował w tych samych warunkach niekorzystnych dla zdrowia, gdyż w pomieszczeniu mieszalni panowało ogromne zapylenie. Podobna organizacja pracy i warunki obowiązywały też w mieszalniach powstałych po zlikwidowaniu (...)w K., a w których odwołujący się pracował w następnych latach tj. w mieszalni W. B.i mieszalni (...)w Z.. Tam również pracownicy wykonywali wszelkie prace fizyczne związane z produkcją pasz, zarówno przy śrutowaniu zbóż, mieszaniu pasz oraz przy ich za i wyładunku (dowód – zeznania świadka P. S.od 19 do 27 minuty nagrania z rozprawy w dniu 22.05.2013 r. i świadka Z. K.od 4 do 17 minuty nagrania). Z. S.opisaną wyżej pracę fizyczną przy produkcji pasz podczas zatrudnienia w (...)wykonywał tylko do 31.07.1989 r., bo następnie przeniesiono go na stanowisko konwojenta i zajmował się rozwożeniem chleba (dowód – świadectwo pracy w szczególnych warunkach z 16.05.1991 r. k 9 pliku akt emerytalnych ZUS i oświadczenie odwołującego się).

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art.184 ust.1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. Nr 162 poz.1118) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.1999 r.) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn;

oraz

2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 .

Stosownie do treści ust.2 emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do OFE oraz w stanie prawnym obowiązującym do 31.12.2012 r. pod warunkiem rozwiązania stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Stosownie do treści art. 32 cyt. ustawy ubezpieczeni będący pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnieni w szczególnych warunkach przez co najmniej przez 15 lat, nabywali prawo do emerytury w wieku obniżonym o 5 lat od podstawowego o ile udowodnili łączny staż ubezpieczeniowy określony w art.27 cyt. ustawy wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Stosownie do ust.4 tego przepisu wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługiwało prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych tj. rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zmianami).

Paragraf 2 powyższego rozporządzenia stanowi, że okresami prac uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy te stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W przypadku braku odpowiedniego dokumentu możliwe jest wykazywanie pracy w szczególnych warunkach dowodami przewidzianymi w procedurze cywilnej.

Zgodnie z art.184 ust.1 cyt. ustawy odwołujący się, jako osoba urodzona po 31.12.1948 r., winien warunki stażowe tj. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach wykazać na dzień 01.01.1999 r. Poza sporem jest, że odwołujący się nie przystąpił do OFE. W dacie złożenia wniosku pozostawał w stosunku pracy, planując jego rozwiązanie w dniu 24.01.2013 r.

Stanowisko pracy pakowacz ujęte jest w dziale X poz. 10 pkt. 3 wykazu resortowego. zarządzenie nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 31.03.1988 r. w sprawie stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej nr2 poz. 4-5) . W punkcie 5 powołanej pozycji wymienia się stanowisko mieszkankowego śruty i komponentów paszowych, w punkcie 6 – dozowacza surowców na mieszanki paszowe, a w pkt. 7 – robotnika za i wyładunkowego zbóż, przetworów zbożowych komponentów paszowych i pasz. Przepisy resortowe stanowią powtórzenie i niejako doprecyzowanie ogólnego określenia pracy uznanej za wykonywaną w szczególnych warunkach wskazanej w przepisach ogólnych odnoszących się do wszystkich branż gospodarki.

Stanowiska pracy odwołującego się odpowiadają generalnie stanowisku ujętemu w wykazie A do cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego w dziale X poz. 10 jako prace przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty.

Utrwalone orzecznictwo sądowe pozwala na zaliczanie do pracy w szczególnych warunkach pracy wykonywanej w ramach dobowego czasu pracy na więcej niż jednym stanowisku i o ile wszystkie zajęcia wykonywane są na stanowiskach umieszczonych w wykazie prac w szczególnych warunkach, tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie.

Nie jest dopuszczalne jedynie uwzględnianie innych wykonywanych równocześnie prac w ramach dobowej miary czasu, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm do okresów pracy wymaganych do nabycie prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (patrz wyrok Sądu Najwyższego z 4.06.2008 r. II UK 306/07 OSNP 2009/21-22/290).

Mimo nieprecyzyjnego wskazania klasyfikacji stanowiska w świadectwach pracy zakwestionowanych przez organ rentowy praca wykonywana przez Z. S. w zakładach zbożowych w L. oraz w w/w trzech mieszalniach pasz (za wyjątkiem pracy konwojenta od 01.08.1989 r. do 16.05.1991 r.) była więc pracą w szczególnych warunkach. W pracy tej stale narażony był na działanie szkodliwych czynników w postaci ogromnego zapylenia.

Z. S. wykazał zatem okres ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wiek 60 lat osiągnął w dniu (...). Wniosek o emeryturę złożył w dniu 12.12.2012 r. W tym stanie rzeczy Sąd przyznał odwołującemu się prawo do emerytury wcześniejszej od daty spełnienia ostatniego z warunków do świadczenia, jakim było osiągnięcie wieku emerytalnego, tj. od 24 stycznia 2013 r.

Zaskarżona decyzja podlegała więc zmianie i zgodnie z art.477¹⁴§2 k.p.c. orzeczono jak w wyroku.